

**ORTADOĐU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**KENTSEL POLİTİKA PLANLAMASI VE YEREL
YÖNETİMLER ANA BİLİM DALI**

**YEREL YÖNETİMLERİN MALİ YAPILARI
KONULU
KENTSEL POLİTİKA PLANLAMASI STÜDYO II
ÇALIŞMALARI**

**“MUĞLA ÖRNEĞİNDE YEREL YÖNETİM MALİYESİNİN
YENİDEN YAPILANMASI”**

ÖNSÖZ

Ortaođu Teknik Üniversitesi Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Stüdyosu Güz Dönemi çalışmalarını içeren bu kitap, diğer iki kitabın bir devamı niteliğinde, "**Muğla Örneğinde Yerel Yönetim Maliyesinin Yeniden Yapılanması**"nı konu almıştır. Bu çalışma ile amaçlanan, varolan yasal çerçeveyi gözardı etmeden, belediye gelirlerini arttırmak, giderleri rasyonalize etmek, yatırım önceliklerini saptamak temel amaçları için uygulanabilir politikalar üretmek ve bu hedefe yönelik olarak nitel ve nicel çözümler geliştirmektir.

3. kitaba ait çalışmalar Prof.Dr.Melih ERSOY ve İller Bankası Genel Müdürü Emre TEKİNBAŞ'ın yönlendirmeleri ile, Müge AKKAR, Ebru ALARSLAN, Aslı ARAS, Ela BABALIK, Gül HAFIZOĞULLARI ve Nalan SEVİM tarafından yürütülmüştür.

1995 Güz Dönemi boyunca bize yardımcı olan ve destek veren Muğla Belediye Başkanı Sn.Orhan ÇAKIR'a, Başkan Yardımcısı Sn.Cafer DOĞAN'a, Başkan Sekreteri Sn. Dilek GÖZCÜ'ye, Muğla Belediyesi'nin tüm birim ve çalışanlarına, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Kontrolörler Şube Müdürü Sn. Abdurrahman ACAR'a, sunuşumuza katılan İçişleri Bakanı Sn.Teoman ÜNÜSAN'a, Şehircilikten Sorumlu Devlet Bakanı Sn.Ali DİNÇER'e ve Sn. Fethi AYTAÇ'a teşekkür ederiz.

İÇERİK TABLOSU

GİRİŞ

- ÇALIŞMANIN AMACI VE GENEL ÇERÇEVESİ
- BÜTÇE ÇÖZÜMLEMELERİNİN MANTIĞI VE ÇALIŞMANIN KISITLARI

A. MUĞLA İŞYERİ ANKETİ SONUÇLARI

A1. DENEKLERİN SOSYAL VE EKONOMİK KONUMLARI; BELEDİYE İLE İLİŞKİLERİ; BELEDİYE İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

- A1.1. Kişiyeye ve İşyerine İlişkin Sorular
- A1.2. Belediye ile İlişkiler
- A1.3. Belediye Gelirleri Hakkındaki Düşünceler

A2. ANKET SORULARI ÜZERİNDE İKİLİ KARŞILAŞTIRMALAR: SORGULAMALAR

- A2.1. Mekansal Karşılaştırmalar
- A2.2. Siyasi Karşılaştırmalar

TABLolar

- TABLO A1: Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre Farklılıklar
- TABLO A2: Siyasi Ölçüte Göre Farklılıklar
- TABLO A3: Siyasi Ölçüte Göre Farklılık Göstermeyen Anket Soruları

HARİTALAR

- HARİTA A1: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeylerine Göre Mahalleler
- HARİTA A2: Ödenen Emlak Vergisi Düzeylerine Göre Mahalleler
- HARİTA A3: Ödenen Çevre Temizlik Vergisi Düzeylerine Göre Mahalleler
- HARİTA A4: Ödenen Su ve Atıksu Ücretleri Düzeylerine Göre Mahalleler

GRAFİKLER

- GRAFİK A1: Deneklerin Cinsiyet Dağılımı
- GRAFİK A2: Deneklerin Oturduğu Mahalleler
- GRAFİK A3: Deneklerin Yaş Dağılımı
- GRAFİK A4: Deneklerin Eğitim Düzeyi

- GRAFİK A5: Deneklerin İşyerindeki Konumu
GRAFİK A6: Deneklerin Ek Olarak Uğraştığı İşler
GRAFİK A7: Deneklerin Aylık Hanehalkı Gelirleri
GRAFİK A8: Deneklerin Hanehalkı Büyüklükleri
GRAFİK A9: Deneklerin Hanehalkında Çalışan Kişi Sayısı
GRAFİK A10: Ankette Kapsanan İşyerlerinin Mülkiyeti
GRAFİK A11: Ankette Kapsanan İşyerlerinin Kira Bedelleri
GRAFİK A12: Ankette Kapsanan Belediyeye Ait İşyerlerinin Kira Bedelleri
GRAFİK A13: Ankette Kapsanan İşyerlerinin Hammadde Sağladıkları Kentler
GRAFİK A14: Deneklerin Belediyeye İlişkisi Olup Olmadığı
GRAFİK A15: Deneklerin Belediyeye Vergi Nedenli İlişkileri
GRAFİK A16: Deneklerin Belediyeye Vergi Dışında İlişki Nedenleri
GRAFİK A17: Deneklerin Belediyeye Olan İlişkilerinin Sıklığı
GRAFİK A18: Deneklerin Belediye Personelinin İlgisi Üzerine Görüşleri
GRAFİK A19: Deneklerin Belediye Personelinin Başarısı Üzerine Görüşleri
GRAFİK A20: Deneklerin Belediyede Çalışan Kişi Sayısının Yeterliliği Görüşleri
GRAFİK A21: Deneklerin Belediye Meclisinden Tanıdıkları Kişi Sayısı
GRAFİK A22: Deneklerin Belediye Meclisinin Başarısı Üzerine Görüşleri
GRAFİK A23: Deneklerin Belediye Başkanının Başarısı Üzerine Görüşleri
GRAFİK A24: Deneklerin Son Yerel Seçimlerde Belediye Meclisi Ve Belediye Başkanı İçin Aynı Partiye Mi Farklı Partilere Mi Oy Verdikleri
GRAFİK A25: Deneklerin Son Yerel Seçimlerde Şu Anda Görevde Olan Belediye Başkanına Oy Verip Vermedikleri
GRAFİK A26: Deneklere Göre Belediye Başkanı Veya Diğer Belediye Yöneticilerinin Mahalleleri Ziyaret Edip Etmedikleri
GRAFİK A27: Deneklerin Belediye Hizmetlerinden Haberdarlığı
GRAFİK A28: Deneklerin Belediye Hizmetlerinden Haberdar Olma Kanalları
GRAFİK A29: Deneklerin Öncelikli Buldukları Belediye Hizmetleri
GRAFİK A30: Deneklerin Muğla Belediyesi'nde Yeterli Buldukları Belediye Hizmetleri
GRAFİK A31: Deneklerin Muğla Belediyesi'nde Yetersiz Buldukları Belediye Hizmetleri
GRAFİK A32: Deneklere Göre Belediye Hizmetlerindeki Yetersizliklerin Nedeni

- GRAFİK A33: Deneklerin Muğla'da Turizm Ve Kültürün Gelişmesi İçin Yapılanların Yeterliliği Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A34: Deneklerin Muğla Kenti Genelindeki Önerileri
- GRAFİK A35: Deneklerin Belediye Gelirlerinin Yeterliliği Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A36: Deneklerin, Ödedikleri Emlak Vergisi Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamaları
- GRAFİK A37: Deneklerin Ödedikleri Emlak Vergisi Düzeyleri
- GRAFİK A38: Deneklerin, Ödedikleri Emlak Vergisi Düzeylerinin Yeterliliği Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A39: Deneklerin, Ödedikleri Çevre Temizlik Vergisi Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamaları
- GRAFİK A40: Deneklerin Ödedikleri Çevre Temizlik Vergisi Düzeyleri
- GRAFİK A41: Deneklerin, Ödedikleri Çevre Temizlik Vergisi Düzeylerinin Yeterliliği Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A42: Deneklerin, İşyerleri İçin Belediyeye Ödedikleri Aylık Kira Bedelleri
- GRAFİK A43: Deneklerin, Ödedikleri İlan Ve Reklam Vergisi Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamaları
- GRAFİK A44: Deneklerin Ödedikleri İlan Ve Reklam Vergisi Düzeyleri
- GRAFİK A45: Deneklerin, Ödedikleri İlan Ve Reklam Vergisi Düzeylerinin Yeterliliği Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A46: Deneklerin, Ödedikleri Su Ve Atıksu Ücreti Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamaları
- GRAFİK A47: Deneklerin Ödedikleri Su Ve Atıksu Ücreti Düzeyleri
- GRAFİK A48: Deneklerin, Ödedikleri Su Ve Atıksu Ücreti Düzeylerinin Yeterliliği Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A49: Deneklerin Ödedikleri Emlak Vergisi Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamalarına Göre Vergiyi Yeterli Bulma Oranları
- GRAFİK A50: Deneklerin Ödedikleri İlan Ve Reklam Vergisi Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamalarına Göre, Vergiyi Yeterli Bulma Oranları
- GRAFİK A51: Deneklerin Ödedikleri Çevre Temizlik Vergisi Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamalarına Göre, Vergiyi Yeterli Bulma Oranları
- GRAFİK A52: Deneklerin Ödedikleri Su Ve Atıksu Ücreti Düzeylerini Hatırlayıp Hatırlamamalarına Göre, Vergiyi Yeterli Bulma Oranları
- GRAFİK A53: Deneklerin, Ödedikleri Harçların Yeterliliği Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A54: Deneklerin Belediye Yatırımları İçin Gönüllü Bağış Yapma Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A55: Deneklerin Belediye Tahvili Uygulaması Üzerine Görüşleri

- GRAFİK A56: Deneklerin Mevcut Belediye Gelirlerinin Artırılması Konusundaki Önerileri
- GRAFİK A57: Mahallelere Göre Deneklerin Eğitim Düzeyi
- GRAFİK A58: Mahallelere Göre Deneklerin Gelir Düzeyi
- GRAFİK A59: Bölgelere Göre Deneklerin Belediyeye İlişki Nedeni
- GRAFİK A60: Bölgelere Göre Deneklerin Belediyeye Vergi Dışındaki İlişki Nedenleri
- GRAFİK A61: Bölgelere Göre Deneklerin Belediyeye Vergi Dışında İlişki Sıklığı
- GRAFİK A62: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Başkanı Ve Belediye Meclisi İçin Aynı Partiye Mi Farklı Partilere mi Oy Verdiği
- GRAFİK A63: Bölgelere Göre Deneklerin Son Yerel Seçimde Şu Anda Görevde Olan Belediye Başkanına Verdikleri Oylar
- GRAFİK A64: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Meclisinin Başarısı Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A65: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Başkanının Başarısı Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A66: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Personelinin İlgisi Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A67: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Personelinin Başarısı Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A68: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Personel Sayısı Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A69: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Yöneticilerinin Mahalleleri Ziyaretleri Ve Sorunlara İlgileri Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A70: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Hizmetlerinden Haberleri Olup Olmadığı
- GRAFİK A71: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Hizmetlerinden Nasıl Haberlerinin Olduğu
- GRAFİK A72: Bölgelere Göre Deneklerin Muğla'da Turizm Ve Kültür Faaliyetlerinin Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A73: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Hizmetlerinin Yetersizlik Nedenleri Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A74: Bölgelere Göre Deneklerin Muğla'ya İlişkin Önerileri
- GRAFİK A75: Bölgelere Göre Deneklerin Muğla Belediyesinin Gelirlerinin Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A76: Bölgelere Göre Deneklerin Ödedikleri Emlak Vergisinin Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A77: Bölgelere Göre Deneklerin Ödedikleri Çevre Temizlik Vergisinin Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A78: Bölgelere Göre Deneklerin Ödedikleri İlan Ve Reklam Vergisinin Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri

- GRAFİK A79: Bölgelere Göre Deneklerin Ödedikleri Su Ve Atık Su Ücretinin Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A80: Bölgelere Göre Deneklerin Ödedikleri Belediye Harçlarının Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri
- GRAFİK A81: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Hizmetlerinin Finansmanı İçin Gönüllü Bağış Konusundaki Görüşleri
- GRAFİK A82: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Hizmetlerinin Finansmanı İçin Belediye Tahvili Satın Alma Konusundaki Görüşleri
- GRAFİK A83: Bölgelere Göre Deneklerin Belediye Gelirlerini Artırma Önerileri
- GRAFİK A84: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Eğitim Durumu
- GRAFİK A85: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediyeye İlişkisi
- GRAFİK A86: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediyeye Vergi Dışındaki İlişkisi
- GRAFİK A87: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediyeye Vergi Dışındaki İlişki Sıklığı
- GRAFİK A88: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediye Meclisi Ve Belediye Başkanı İçin Verdikleri Oylar
- GRAFİK A89: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Personelin İlgisi Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A90: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Yöneticilerin İlgisi Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A91: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediye Faaliyetlerinden Haberdarlıkları
- GRAFİK A92: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediye Faaliyetlerinden Nasıl Haberdar Oldukları
- GRAFİK A93: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Personelin Başarısı
- GRAFİK A94: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Personel Sayısının Yeterliliği
- GRAFİK A95: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Belediye Hizmetlerinin Yetersizlik Nedenleri
- GRAFİK A96: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Turizm Ve Kültür Faaliyetleri
- GRAFİK A97: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Muğla'ya İlişkin Öneriler
- GRAFİK A98: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Belediye Gelirlerinin Yeterliliği

- GRAFİK A99: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Emlak Vergisinin Yeterliliği
- GRAFİK A100: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Çevre Temizlik Vergisinin Yeterliliği
- GRAFİK A101: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre İlan Ve Reklam Vergisinin Yeterliliği
- GRAFİK A102: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Su Ve Atık Su Ücretinin Yeterliliği
- GRAFİK A103: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlere Göre Belediye Harçlarının Yeterliliği
- GRAFİK A104: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Gönüllü Bağış Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A105: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediye Tahvili Satın Alma Üzerine Görüşleri
- GRAFİK A106: Şu An Görevde Olan Başkana Oy Verenlerle Oy Vermeyenlerin Belediye Gelirlerini Artırma Önerileri

B. MUĞLA BELEDİYESİ GELİR YAPISI

B1. TÜRKİYE GENELİ VE BENZER KENTLER İLE KARŞILAŞTIRMA

B1.1. Muğla Belediyesi'nin Toplam Gelirlerinde Öz ve Merkezi Yönetimden Gelen Gelirlerin Muğla'ya Benzer Kentler ile Türkiye'deki Belediyelerle Karşılaştırılması

B1.1.1. Toplam Gelirler

B1.1.2. Öz Gelirler

B1.1.3. Merkezi Yönetimden Gelen Gelirler

B1.1.4. Muğla Belediyesi'nin 1989-1994 Yıllarında Toplam Gelirlerinde Öz Ve Merkezi Yönetimden Gelirler

B1.2. Muğla Belediyesi Bütçesi Ana Gelir Kalemlerinin Muğla'ya Benzer Kentler ile Türkiye'deki Belediyelerle Karşılaştırılması

B2. MUĞLA BELEDİYESİ ÖZELİNDE KARŞILAŞTIRMA

B2.1. Muğla Belediyesi'nin 1989-1994 Yılları Arasında Bütçe Kesin Hesabı Tahmin-Tahsilat Analizi

B2.2. Muğla Belediyesi'nin 1989-1994 Yılları Arasında Bütçe Kesin Hesabı Tahsilat Analizi

B2.2.1. Vergi Gelirleri

B2.2.1.1. GBVG'leri Tahsilatından Alınan Pay

B2.2.1.2. Belediye Vergileri

- B2.2.1.3. Belediye Harçları
- B2.2.2. Vergi Dışı Gelirler
 - B2.2.2.1. Harcamalara Katılma Payı
 - B2.2.2.2. Belediyece Yönetilen Kurumlar ve Teşebbüsler Hasılatı
 - B2.2.2.3. İşletme Karları
 - B2.2.2.4. Belediye Malları Gelirleri
 - B2.2.2.5. Ücretler
 - B2.2.2.6. Cezalar
 - B2.2.2.7. Çeşitli Gelirler
- B2.2.3. Özel Yardım ve Fonlar
- B2.2.4. Sonuç

TABLolar

TABLO B1: 1991 Yılında Muğla Belediyesi'nin Toplam, Öz ve Merkezi yönetimden Gelen Gelirlerinin Reel Değerlerinin (1994 Yılı Değerleri ile), Muğla'ya Benzer Kentler ve Türkiye'deki Belediyeler Ortalamasıyla Karşılaştırması

TABLO B2: 1992 Yılında Muğla Belediyesi'nin Toplam, Öz ve Merkezi yönetimden Gelen Gelirlerinin Reel Değerlerinin (1994 Yılı Değerleri ile), Muğla'ya Benzer Kentler ve Türkiye'deki Belediyeler Ortalamasıyla Karşılaştırması

TABLO B3: 1993 Yılında Muğla Belediyesi'nin Toplam, Öz ve Merkezi yönetimden Gelen Gelirlerinin Reel Değerlerinin (1994 Yılı Değerleri ile), Muğla'ya Benzer Kentler ve Türkiye'deki Belediyeler Ortalamasıyla Karşılaştırması

TABLO B4: 1991 Yılında Muğla Belediyesi'nin Toplam, Öz ve Merkezi Yönetimden Gelen Gelirlerinin Kişi Başı Değerlerinin (1994 Yılı Değerleri ile), Muğla'ya Benzer Kentler ve Türkiye'deki Belediyeler Ortalamasıyla Karşılaştırması

TABLO B5: 1992 Yılında Muğla Belediyesi'nin Toplam, Öz ve Merkezi yönetimden Gelen Gelirlerinin Kişi Başı Değerlerinin (1994 Yılı Değerleri ile), Muğla'ya Benzer Kentler ve Türkiye'deki Belediyeler Ortalamasıyla Karşılaştırması

TABLO B6: 1993 Yılında Muğla Belediyesi'nin Toplam, Öz ve Merkezi yönetimden Gelen Gelirlerinin Kişi Başı Değerlerinin (1994 Yılı Değerleri ile), Muğla'ya Benzer Kentler ve Türkiye'deki Belediyeler Ortalamasıyla Karşılaştırması

TABLO B7: 1989-1993 Yılları Arasında Muğla Belediyesi'nin Toplam Gelirlerinin Reel Değerlerinin (1994 Yılı Değerleri İle) Benzer Kentler ile Türkiye'deki Belediyeler Ortalamasıyla Karşılaştırılması